

### Αλωνάκια του πολιτισμού

#### Το Γεωργικό

Οι μικροί τόποι, κάτω από ορισμένες συνθήκες, όχι μόνο παράγουν πολιτισμό, αλλά και αναβιώνουν τον πολύμορφο κόσμο της λαϊκής παράδοσης. Η πράξη αυτή αποτελεί ουσιαστική συμβολή στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας, στην καλλιέργεια του πολιτιστικού πατριωτισμού και της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του τόπου. Οι τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις σηματοδοτούν κι ένα βαθύτερο γεγονός, τη θεμιτή φιλοδοξία να προβληθούν και να γίνουν γνωστά η ιστορία, τα ήθη και έθιμα, τα δρώμενα, το δημοτικό τραγούδι, οι λαϊκές ιστορίες, τα παραμύθια και καθετί που πηγάζει από τη λαϊκή ψυχή και τη χαρακτηρίζει.

Αυτοί οι μικροί τόποι **- "αυτός ο κόσμος, ο μικρός ο μέγας"** κατά τον Ελύτη- δημιουργούν νησίδες πολιτισμού μέσα στον ελλαδικό χώρο, είναι τα αλωνάκια του πολιτισμού μας, όπου καμινεύεται και ζωντανεύει η εθνική μας μνήμη.

Ασφαλώς οι συνθήκες έχουν αλλάξει και ο κόσμος έχασε άπαξ και διά παντός την «αθωότητα του» και δεν μπορούμε -και δεν είναι ωφέλιμο- να μείνουμε νοσταλγοί του παρελθόντος, χωρίς να ανοίγουμε τα μάτια μας στην καινούργια μέρα και σε όσα θα ακολουθήσουν. **Έχουμε χρέος να σπουδάσουμε το παρελθόν για να σχεδιάσουμε σωστά το μέλλον - ιδιαίτερα το μέλλον της νέας γενιάς, των παιδιών ν μας.**

Όλα τα παραπάνω είναι σκέψεις που έτσι αυτόματα (και πρόχειρα, θα έλεγα) γεννήθηκαν, όταν στις 26 Ιουνίου του 2003 παρακολούθησα τα αγροτικά δρώμενα του Μορφωτικού Συλλόγου Γεωργικού (Τσαούσι), ενός φιλοπρόοδου χωριού λίγα χιλιόμετρα έξω από την Καρδίτσα. Ο βασικός πυρήνας των εκδηλώσεων είχε εποχικό χαρακτήρα, αφού έγινε αναπαράσταση σε πραγματικές συνθήκες του θερισμού και του αλωνισμού. Πράγματι, γυναίκες και άντρες του χωριού με τα δρεπάνια θέρισαν το σιτάρι, το δεμάτιασαν, το φόρτωσαν σε κάρα και το έφεραν στο αλώνι. Εκεί ακολούθησε ο αλωνισμός με το ζώο και τη σβάρνα, μια διαδικασία επίπονη και χρονοβόρος, αφού περιλαμβάνει και το λίχνισμα. Μικροί και μεγάλοι παρακολούθησαμε τα δρώμενα ως θεατές πλέον. Οι νεότεροι, που δεν έζησαν αυτές τις εποχές, γεμάτοι απορίες και οι ηλικιωμένοι γεμάτοι αναμνήσεις. Κι ο φίλος μου ο Κώστας Κουρκακης άρχισε να σιγοψιθυρίζει το δημοτικό τραγούδι που λέγανε στον θέρο: 'Ηλιε μ, γιατί μας άργησες, αργείς να βασιλέψεις, σε καταργιέται η αργατιά, σε καταργιέται ο κόσμος, σε καταργιέται και μια νια, τριών μηνών νυφούλα... Άλλος της παρέας θυμήθηκε το θέμα της έκθεσης που γράφαμε παλιότερα στο σχολείο ((Θέρος, τρύγος, πόλεμος)), για να εμπεδωθεί έτσι ότι για τον αγροτικό κόσμο το θέρισμα των

χωραφιών και το τρύγημα των αμπελιών ισοδυναμούσε με πόλεμο, με υπέρτατο αγώνα επιβίωσης. Το πρόγραμμα συνεχίστηκε με γλέντι και παραδοσιακό φαγοπότι στην πλατεία του χωριού. Χόρεψαν και έδωσαν μια χαρούμενη νότα το παιδικό και το νεανικό χορευτικό συγκρότημα. Ακολούθησαν οι μεγαλύτερης ηλικίας γυναίκες, φορώντας τις παραδοσιακές караγκούνικες στολές, γεμάτες χρώμα και ομορφιά. Επιπλέον προσφέρθηκε δωρεάν σε όλους τους πανηγυριστές πλιγούρι, παραδοσιακό φαγητό, καλομαγειρεμένο και νόστιμο. Είναι αλήθεια, τέτοιες εκδηλώσεις ενισχύουν την κοινωνικότητα των ανθρώπων, αφού παρέχουν την ευκαιρία σε όλους να συναντήσουν γνωστούς και φίλους και να συζητήσουν, να θυμηθούν και να ανανεώσουν τη φιλία τους. Για όλα τα παραπάνω αξίζουν πολλά συγχαρητήρια οι πρωτεργάτες της εκδήλωσης και ιδιαίτερα ο πρόεδρος του Μορφωτικού Συλλόγου Γεωργικού Κώστας Κωστέλος, ο αντιπρόεδρος Ιωαννάκης Βούζας (δραστήριος όπως πάντα), αλλά και όλα τα μέλη και οι λοιποί συντελεστές. Ο Μορφωτικός Σύλλογος μπορεί να είναι υπερήφανος για τις εκδηλώσεις του που αναφέρονται στον λαϊκό πολιτισμό και στην παράδοση μας. Και αναμένουμε με ενδιαφέρον την ίδρυση του Λαογραφικού Μουσείου, καθώς και το λεύκωμα φωτογραφιών (1935 - σήμερα), όπως έχουν εξαγγείλει. Τέλος, νιώθω την ανάγκη να επαναλάβω ότι τέτοιες εκδηλώσεις τιμούν και τον τόπο και τα πρόσωπα. Και γίνονται παράδειγμα προς μίμηση.

*Από το βιβλίο του Β.Δ. Αναγνωστόπουλου 'ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ: ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΙΩΣΗ'  
εκδόσεις Καστανιώτη*